

บรรณานุกรมบทความเกี่ยวกับประเทศไทย ในวารสาร AJIA KEIZAI* (เศรษฐกิจเอเชีย)

—สุภาภรณ์ จรัสพัฒน์**

นับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ญี่ปุ่นได้หวนกลับมาสนใจศึกษาเรื่องราวของประเทศต่าง ๆ ในโลกอีกครั้งหนึ่ง วัตถุประสงค์ของการศึกษา “ดินแดนอื่น ๆ” นั้น คงมีอยู่หลายประการด้วยกัน อาทิเช่น เพื่อขยายตลาดการค้า แสวงหาเส้นทางการค้าใหม่ ขยายบทบาทของญี่ปุ่นในการเมืองระหว่างประเทศ และรวมทั้งความพยายามสร้างภาพพจน์ใหม่ ๆ ให้ประจักษ์กับสายตาของชาวโลก ฯลฯ

เรื่องเกี่ยวกับเมืองไทยก็เป็นประเด็นหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นับแต่ทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา ในบทความของศาสตราจารย์โทชิฮารุ โยชิกาวา¹ ได้ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาเรื่องไทยในญี่ปุ่นว่ามีสภาพที่เฟื่องฟูพอสมควรกล่าวคือ มีคนสนใจเรียนภาษาไทยมากขึ้น มีการแปลวรรณกรรมไทยออกมาอย่าง

ต่อเนื่อง มีสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่กับเรื่องไทยศึกษาอยู่ราว 4-5 สถาบัน ซึ่งมีทั้งสถาบันวิจัยที่สังกัดและไม่สังกัดในสถาบันอุดมศึกษา แนวโน้มลักษณะเช่นนี้นับเป็นสิ่งที่น่าติดตามดู เพราะเหตุว่าความสัมพันธ์กันในทางวิชาความรู้ระหว่างประเทศทั้ง 2 กำลังพัฒนาไปมากขึ้น ความเข้าใจพื้นฐานของนักวิชาการญี่ปุ่นที่มีต่อสังคมไทยจะมีผลกระทบต่อการรับรู้และความสัมพันธ์อื่น ๆ ที่จะตามมา การจะเข้าใจหรือมองเห็นสิ่งเหล่านี้คงทำได้หลายวิธี และวิธีการหนึ่ง คือการศึกษาข้อเขียนหรืองานวิจัยในสถาบันวิจัยสำคัญ ๆ ที่มีการค้นคว้าเรื่องไทย

ในบรรดาสถาบันวิจัยต่าง ๆ ในญี่ปุ่นที่มีการศึกษาเรื่องไทยนั้น กล่าวได้ว่า สถาบันเศรษฐกิจประเทศกำลังพัฒนา (Institute of Developing Economies หรือ I.D.E.) กรุงโตเกียวเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทค่อนข้างมาก²

* ขอขอบคุณ MR.MASATO KAWAMORI และ MR.SHINICHI SHIGETOMI ที่ได้ช่วยรวบรวมบรรณานุกรมทั้งหมดให้

** อาจารย์ สาขาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

¹ โทชิฮารุ โยชิกาวา, “ไทยศึกษาในญี่ปุ่น” *จุลสารไทยคดีศึกษา* ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มิ.ย. 2530).

² สุวินัย ภรณวลัย, “การรับรู้ทางประวัติศาสตร์และมรดกวิทยา” *จุลสารไทยคดีศึกษา* ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (ก.พ. 2531) หน้า 25,

ในสถาบันนี้มีการเขียนที่ตีพิมพ์ในรูปงานวิจัย และวารสารที่สำคัญ คือ วารสารภาษาญี่ปุ่น ที่ชื่อ AJIA KEIZAI (เศรษฐกิจเอเชีย) ซึ่งตีพิมพ์ตั้งแต่ 1960 จนถึงขณะนี้ รวม 29 ปี มีเรื่องเมืองไทยปรากฏอยู่ถึง 58 เรื่อง ในบรรดาบทความเหล่านี้เกินกว่า 85% เป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจประเทศไทย รองลงมาเป็นเรื่องการเมืองและชนบทไทย

ผู้รวบรวมเชื่อว่า บรรณานุกรมเหล่านี้ อาจจะทำให้เราพอจะมองเห็นประเด็นปัญหาที่

นักวิจัยญี่ปุ่นสนใจศึกษาตลอดเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา มีนัยบางอย่างชี้ว่า สภาพการศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แม้ว่าการรวบรวมครั้งนี้ ไม่อาจนำเสนอเนื้อหาของบทความเหล่านั้นได้ แต่เชื่อว่าเป็นลู่ทางสำหรับ นักวิชาการไทยที่จะลองศึกษาถึงแง่มุมประเด็น ปัญหาที่นักวิชาการญี่ปุ่นมองสังคมไทย และ ลองกลับมาเปรียบเทียบกับทัศนะของชาวตะวันตกหรือแม้แต่ทัศนะของนักวิชาการไทยเอง บางทีอาจจะมีแง่มุมใหม่ ๆ ในการศึกษามากขึ้น

AJIA KEIZAI (1960–1989)

- 1) Takashi Tomosugi, "A Note on Farm Economy in the Central Plain of Thailand", Vol.1, No.2 (July, 1960)
- 2) Yasushi Nakajima, "Thailand's Policies for the Overseas Chinese and Their Trends", Vol.1, No.4 (November, 1960)
- 3) Chuji Tanaka, "Field Survey of Farming Vilages in Thailand", Vol.3, No.2 (February, 1962)
- 4) Kōichi Nonaka, "Industries Encouraged in Thailand", Vol.4, No.4 (April, 1962)
- 5) Kōichi Nonaka, "Public International Development Financing in Thailand", Vol.5, No.5
- 6) Kazuo Saito, "Production and Marketing of Meize in Thailand", Vol.6, No.6 (June, 1965)
- 7) Takashi Tomosugi, "Farm House Economy in the Central Plains in Thailand", Vol.7, No.10 (October, 1966)
- 8) Yoshio Matsunaga, "Import-Substitution of Industries and Export Trade in Thailand", Vol.8, No.3 (March, 1967)
- 9) Chuji Tanaka, "Rural Society and Agricultural Development : Chiefly in Reference to the Traditional Transaction in the Rural Society", Vol.9, No.6 (June, 1968)
- 10) Tamotsu Takahashi, "The Growth of Chinese Immigrants' Influence in Thailand during the Ayuthaya Dynasty", Vol.9, No.6 (June, 1968)

- 11) Kōichi Nonaka, "Baikathin (*Leucaena glauca*) : A New Feed Crop", Vol. 9, No.6 (June, 1968)
- 12) Toshio Shishido, "Four Factors towards Industrailization of Thailand", Vol.12, No. 7 (July, 1971)
- 13) Tōru Yano, "Characteristics of Political Leadership in Thailand", Vol.12, No. 7 (July, 1971)
- 14) Chuji Tanaka, "Fundamental Problems of Industrialization of Thailand", Vol.12, No. 7 (July, 1971)
- 15) Nabuaki Takakura, "On the Modernization of Financial System in Thailand", Vol.12, No. 7 (July, 1971)
- 16) Tamotsu Takahashi, "Present Situation and Historical Background of Vietnamese Problems in Thailand", Vol.12, No.7 (July, 1971)
- 17) Yoneo Ishii, "The Social Structure of Thai Buddhism", Vol. 12, No. 12 (December, 1971)
- 18) Ikuo Arai, "Structural Characteristics of Secondary Education in Thailand", Vol.13, No.4 (April, 1972)
- 19) Yoshikazu Takaya Takashi Tomosugi, "Three Types of Paddy-fields and their Expansion in the Northeast of Thailand", Vol. 13, No. 9 (September, 1972)
- 20) Yoshikazu Takaya Takashi Tomosugi, "The Hydraugraphic Environment and Water Use in Upland Hill Regions in Northeast Thailand", Vol.14, No.3 (March, 1973)
- 21) Yoshikazu Takaya Takashi Tomosugi, "The Plain Regions depending on a Shallow Ground-water in Northeast Thailand", Vol. 15, No.2 (February, 1974)
- 22) Atsushi Kitahara, "Economic Structure of One Traditional Type of Rice Growing Agriculture in Thailand (I)", Vol.15, No. 4 (April, 1974)
- 23) Tamotsu Aoki, "Bun and Form Toward Understanding Thai Buddhism in Structural Context", Vol.15, No.7 (July, 1974)
- 24) Atsushi Kitahara, "Economic Structure of One Traditional Type of Rice Growing Agriculture in Thailand (II)", Vol.15, No.7 (July, 1974)
- 25) Yoshikazu Takaya Takashi Tomosugi, "Paddy Fields along the Mekong River", Vol. 15, No.11 (November, 1974)
- 26) Kazuo Kasuya, "Technical Cooperation for Modernization of Structure in Thailand", Vol.15, No. 11 (November, 1974)
- 27) Masaru Kajita, "Producer Goods Market in Developing Economies : A Case Study of Thailand", Vol.17, No.1-2 (January, 1976)

- 28) Atsushi Kitahara, "Modern Sericulture Management in Thailand", Vol.17, No.1-2 (January-February, 1976)
- 29) Yoshitaka Masuda, "Technical Innovation and Rice Cultivation in Central Thailand", Vol.17, No.3 (March, 1976)
- 30) Tsuneo Ayabe Shōjirō Fujiyama, "Cognition of Man in Thai Culture", Vol.17, No.2 (March, 1976)
- 31) Takashi Tomosugi, "The Changing Situations of Hired Laborers in Upper Chaopraya Delta, Thailand", Vol.18, No.6-7 (June-July, 1977)
- 32) Yasuhiko Torii, "Estimation of Life Table of Thailand 1960 and 1970", Vol.19, No.5 (May, 1978)
- 33) Akira Suehiro, "Seven Big Groups in Thai Textile Industry", Vol.20, No.1 (January, 1979)
- 34) Takashi Tomosugi, "Structural Analysis of Thai Social History : A Case Study of Village Life in the Northern Chao Praya Delta", Vol.20, No.4 (April, 1979)
- 35) Eiji Murashima, "The Development of Peasant Movement in Thailand in the 1970", Vol.21, No.2 (February, 1980)
- 36) Osamu Akagi, "Politics of "Khommiunit" in Thailand : "Communists" from Symbol to Reality", Vol.21, No.2 (February, 1980)
- 37) Eiji Murashima, "Thai Student Movement and Communism in the 1970s", Vol.23, No.12 (December, 1982)
- 38) Yūko Hashimoto, "Slums in Bangkok : Stagnation from Poverty and Social Unrest from Migration", Vol.25, No.4 (April, 1984)
- 39) Mikimasa Yoshida, "Rural Development and Decentralization Policy in Thailand", Vol.25, No.8 (August, 1984)
- 40) Akira Kojima, "The Budgetary Politics in Developing Counties : With Special Reference to the Rural Development of Thailand", Vol.25, No.8 (August, 1984)
- 41) Akira Suehiro, "Capital Accumulation of Thai Business Groups : A Case Study of the Industrial Group", Vol.25, No.10 (October, 1984)
- 42) Eiji Murashima, "Local Elections and Local Leaders in Thailand", Vol.25, No.10 (October, 1984)
- 43) Takashi Hashimoto, "Local Administration and Development in Thailand : Systems, Programs, and Local Leaders", Vol.25, No.10 (October, 1984)
- 44) Yukuo Hayashi, "Moo Tham and "Magical Buddhism" in Northeast Thailand", Vol.25, No.10 (October, 1984)
- 45) Toshio Tasaka, "Rural Odd-jobs Class and Urban-labor Market in Central Thailand", Vol.26, No.2 (February, 1985)

- 46) Seiichi Fukui, "On Tractorization in Central Thailand : A Case Study of a Paddy-growing Village in Suphan Buri Province", Vol. 26, No. 4 (April, 1985)
- 47) Takashi Hashimoto, "Rural Development in the Advanced Area of Thailand", Vol. 27, No. 1 (January, 1986)
- 48) Takeshi Miyazaki, "Partnership in Farming and Land Ownership in Northeast Thailand", Vol. 28, No. 1 (January, 1987)
- 49) Atsushi Kitahara, "Ownership and Management of Land in Rural Thailand", Vol. 28, No. 7 (July, 1987)
- 50) Machiko Watanabe, "Economic Development and Internal Migration in Thailand", Vol. 29, No. 2 (February, 1988)
- 51) Kōji Takenaka, "The Transaction Cost Approach to Thai Automobile Industry", Vol. 29, No. 5 (May, 1988)
- 52) Shigeru Itoga, "Labor Input Structure in Korea and Thailand", Vol. 29, No. 5 (May, 1988)
- 53) Kōji Taniguchi, "Market Structure of the Thai Manufacturing Industry : Focusing on Rise of Business Concentration", Vol. 29, No. 6 (June, 1988)
- 54) Shin'ichi Shigetomi, "Primary Commodity Trade as a System of Information Exchange : A Case Study on the Quality Development of Thai Natural Rubber", Vol. 29, No. 12 (December, 1988)
- 55) Hajime Shimizu and Benjamin A. Batson, "Wanit Pananon and Thai-Japanese Relations at the Outbreak of the Pacific War : Consul-General Asada's Memoirs The Tragedy of Wanit", Vol. 29, No. 12 (December, 1988)
- 56) Minoru Saitō, "Road Freight Transportation in Thailand", Vol. 30, No. 6 (June, 1989)
- 57) Sutin Leepiyachart, "The Effectiveness of Import Substitution and Export Expansion : An Input-Output Analysis of Thailand", Vol. 30, No. 7 (July, 1989)
- 58) Tatsufumi Yamagata, "Migration to Metropolises : A Case of Thailand", Vol. 30, No. 9 (September, 1989)